

23. gada-gahjums.

Mahjas weefis.

Mafsa ar pefuhtifchannu
par pašti:

par gabu 1 rub. 60 kap.
" pufgabū 85 "

Mafsa beš pefuhtifchanaš
naš Riga:

par gabu 1 rub. — kap.
" pufgabū 55 "
" 3 mehnešči 30 "

Mahj. w. teel isdohts fešt-
deenahm no p. 10 fahfoht.

Mafsa
par fludinafchannu:

par weenas flejšas smalku
rakstu (Peti) rindu, jeb
to weetu, to tašda rinda
eenem, mafsa 10 kap.

Kedatšija un ešpedižija
Riga,

Ernst Plates bilšču- un
grahmatu- drutatawā pee
Peštera bašnijas.

Ernst Plates, Mahjas weefa ihpašchneekš un apgahdatajš.

Mahjas weefis isnaht ween reis pa nedeku.

№ 35.

Sestdeenā 2. September.

1878.

Rahditajs.

Šaunatašs šinas. Telegrafa šinas.

Šelfšemes šinas. No Rigas: šlohas ešwehtifchana, leelas gil-
des preefšchneeku želschana, nomiris lašmanu šomandeeris. Šaliršchanašs
deena: mahžitaja atwabifchanašs no šaweem draubšes lohželtem. No
D... pufes: pahš šwehtdeenas nešwehtifchannu. No Špreštinnu pagasta:
išchiganu nebušchana. Klaušona Raafa „darba šloha:“ rohkā darbu la-
burns. No Tehrpatas: Latweešchū walodas lectors, ištahdes apmellešchana.
No Peterburgas: pahš Mešenzowa šleplawu. No Maštawas: širdi aif-
grahbdams noštums.

Arše mes šinas. No Turzijas: Mehmeda Ali Paščas notaušchana.
No Tiflises: pahš krašpigeem dahwamu laštajeem. u. t. pr.

Peelikumā: Širds apšinas wara. Graudi un seedi.

Šaunatašs šinas.

No Rigas. Ša mašbehrnu šloha Ilgezeemā, pahš kuru šawā
lailā šinojam, tika šwehtdeen pulštēn 3 ešeštita. Pašča-
kas šinas pahš ščo tejšamo šlohu žeram turpmaš pašneegt.

No Jelgawas. Šwehtdeenu tai 27tā Auguštā tika Jel-
gawā šwehtiti tā nošauttee „Kuršemes brihweštibas šwehtli.“
Weešu bija daudš fanahšufšči, lai gan lailš nebija wifai i-
dewigš. Šwehtkus atklahja šwehtli komitejšas preefšchneekš
N. Webera lungs ar šwarigu runu, kaš kalram apdohmiga-
kam klauštajam pee širdš šehrašš. Pehž tika no dašcheem koh-
reem dšeedahšis un dašča runa wehl tureta. Pulštēn 4 bija
gohda- malšite un pulštēn 6 bija teatris, pežš tam wakarā
balle.

No Waršchawas. Lihdš šchim bijušchais Waršchawas ge-
neral-gubernators grašš Rožbue efoht ešneedšis luhgšchanaš-
rakstu, lai winu no amata atlašchoht. Rā „Kreewu Peter-
burgas awiše“ šino, tad wina weetā par general-gubernatoru
nahšchoht generalis Todlebens.

No Batumas. Rā pa telegrafu šinas atnahšufšchas, tad
Batuma nodohšta Kreewu rohlās. Mušfu (prohti Kreewu)
šaldati, Batumā eedami, nelahdas pretošchanašs ne-atrada.
Šaw lahdas deenas preefšch tam mušfu šaldati bija uš wi-
feem želeem noštahjušchees, kaš uš Batumu aifeet. Tur wini
tapat ne lahdas pretošchanašs ne-atrada, tā wehlaš pašchā
Batumā ee-eedami. Derwišče-Pašča, no Turzijas waldbibas
pufes Batumu širštam Šwiatopolkam-Mirškim nodohdams,
apleežinaja, ka wifur par tam efoht gahdahtš, ka nemeerneeki
wairs lahjas neželšchotees.

No Londones. Šchinis deenas notilahš uš Temšes upes
leela nelaieme. Tumšai metotees tur diwi damšlugi faškrehja
lohpa, tā ka mašakais damšlugiš tika fašbragahtš un nu no-

grima. Lihdš lahdem 700 žilweki pee tam nahwi atradu-
šči. Breesmas bijušchās lahdas, ka to ne maš ar wahr-
deem newar ištahžit.

Wišnes. Uš tureenu no Albanijas atnahšufšchas šinas,
ka tur, prohti Albanijā, efoht šapulzejušchees lahdi 45,000
nemeerneeku, kaš waijadšigohš kara-eerohtšchus eegahdajušči
griboht Auštreescheem preti šahštees pee Herzegowinas un Bos-
nijas eeenemšchanaš.

No Berlīnes. Šas šleplawa Nobilīnšch, kaš uš Bahzijas
keisaru Wilhelmu bija šchahwis un to eewainojis, tagad ir
miris, beš ka buhtu atwešelojees un ešpehjis ištahžit, waj
tam lahdi beedri bija jeb ne.

No Konštantinopeles. Tur atkal daudš žilweku tika žeeiti
šanemti, tapehž ka tee bija apwainoti, ka efoht fabeedroju-
šchees, lai waretu šultanu no trohna nogahšt. Ari walodas
ištahžitas, ka Midats-Pašča tilšchoht uš Turziju atpakal šautte.

No Greekijas. Rā laštajeem šinams, tad Turzija ar
Greekiju rohbešchū deht newar ištahžit, tapehž ka Turzijas wal-
diba wifadus kawektus preefšchā žel un žil špehdama rauga
nowilžinahšt. Tagad nahš šinas, ka Franžija nodohmajušči
šhini teetā eemaištees un tā tad tai wilžinašchanaš galu pa-
dariht. Kara-lugi šahwoht gatawi uš aifšufšchannu uš Grec-
liju. Politikas wihri špreesch, ka Franžija geibohšt few lahdū
labumu eeguhšt, žaur to Anglijai deht Žiperes šalās eeguh-
šchanaš atreebtees.

Telegrafa šinas.

No Šaltas, tai 30. Auguštā teel šinohtš, ka kara-mini-
steris Mišutins ir pa-augštinahtš grašu lahrtā, generalis Tod-
lebens un grašš Heydens dabujušči augsto gohda-šhimi, šw.
Andreja ordeni. Generalis Škobetešs (2) tika pa-augštinahtš
par general-adjutantū.

No Berlīnes, tai 30. Auguštā. Par walšis-šapulžes
preefšchneeku tika eezelšs Šorkenbekš ar 240 balšim. Pawi-
šam tika nodohšas 359 balšis. Šorkenbekš jauno amatu uš-
nemdams pateižahš par winam dahwinato uštžibu.

No Indijas. Rā no Kalkutas teel šinohtš, tad tur Ang-
teem leelas bailes ištahžufšchahš, ka Kreewi ar Afganistaneem
šaweenedamees nodohma eebruht Indijā, tapehž wini pa
laklu pa galwu grib šteigtees, ar Afganistanes waldbneeku nošleht
draubšigu nolihgumu.

Geschiedenes finas.

No Rigas. Scho fwehtdeenu tai 3schâ Septemperi Martianu basnizas brühwskohla fwehtihš fawus 25ta gada fwehtikus. Bahr scho fkohtu zeram turpmal plaschakas finas pasneegt.

— Nahlofchu pirmdeenu tai 4tâ Septemperi leelas gildes lohjekli noturehs ahrfahrtigu fapulzi, kur starp zitahm dari-fchanahm notiks gildes preelſchneeka (eltermana) zelſchana. (Lihds ſchim bijuſchais leelas gildes preelſchneeks Moliens, kâ laſitajeem finams, preelſch kahda laika nomira.)

— Tai 28tâ Augustâ nomira bijuſchais, no deenesta atſahjuſchais laſmanu komandeeris Eduards Girards, 78 gagus fadſihwojis. Winſch ſawâ garâ deenesta laikâ zaur nopelneem ſawâ amata tika pagohdinahts ar ſelta medatu un ar daſchahm gohda-ſihmehm. Wehl ſawâ 77tâ dſihweš gadâ winſch pee ſlihſdameem kugineekeem iſpelnijahs to eewehrojamu gohda-ſihmi, 4tas ſchkiras Wladimira ordeni.

Schkirſchanahs deena. Jaw pagahjuſchâ rudeni iſſirdam tahdu ſinu, kâ muſſu mihtlohts mahzitajs, Croon k., no amata atſahſchotees. Ta ſina muhs, Leel-Zumprawmuſſchahs draudſes lohjeklus, lohti iſbeedeja, tadeht, kâ ſawu dwehſetu ganu un mahzitaju no ſirds mihtojam un bijam zerejuſchi til ilgi lohpa dſihwoht, kamehr tas Rungs uſ winu ſazihš: „Nahz un ee-eij ſawa Runga preekâ.“ Domehr ſchi zeriba ſawu mehrki nepanahja. So iſgahjuſcho ſeemu pais mahzitajs weenam un ohtram jaw paſlubinaja, kâ neſpehka deht no amata atſahſchotees. Aiſgahja ſeema, aiſgahja gandrihſ wafara, atnahja 27. August deena 1878, kâ weena behdu un ſahpju deena. So ſchini deenâ no mums ſchlihras muſſu mihtlohts wezais dwehſetu gans, Croon mahzitajs, un ſawu pehdigu ſchkirſchanahs ſprediki ſazija.

Uſ ſcho deenu Leel-Zumprawmuſſchahs draudſes lohjekli lihds ar ſawa lohti zeenita baſnizas pehrmindera leelkunga Nikolai Baron v. Vietinghoff palihdſibu baſnizu lohti jauti bij iſpuſchkojuſchi, tâ kâ katram ſirds tika aiſgrahbia ſcho jaukumu un gohdibu uſſtatoht, un fwehtas juhtas pazehlahs augſtâ luhgſchanâ un weenajahs ar to wehlefchanohs „Deewš pawadi,“ kâ elſes pehrwâ leelôs buriôs mahleti pee ehrgelu kohra bij laſami.

ſpredikis tika teiks par teem wahrdeem, kâ uſtraſtiti Ap. Beht. 2. gr. 1. 19. Schohs apuſtula wahrduš wezais mahzitajs lohti ſirdi kuſtinahts draudſei pee ſirds lila un iſſkaidroja. Winſch rahdija, kâ arweenu, kâ Deewa wahrdi ir ta grunte, uſ kâ draudſei buhs ſahweht. Draudſi wehl pehdigu reiſ pamahzija, kâ buhs dſihwoht, kâ buhs ſtaigahht, kâ buhs paſlauſiht Deewam, waldiſchanahm un walbineekeem; kâ buhs preelſchſihmi nemtees no muſſu mihta Runga un Beſtitajo, lai ſcheit paſemibâ dſihwodami tur debefis lihds ar Winu teekam pa-augſtinati. Beidſoht karſtas pateizibas ſazijis Deewam par ſchegliu uſtureſchanu, ſpehku un palihgu no augſchenes, pateizibas ſazijis draudſei par to mihleſtibu, ko winam tanis 43 gaddš, kamehr draudſei kalpojis, rahdijuſti, pateizibu ſazijis wiſeem draudſes preelſchneekeem un lihdsſtrahdneekeem tai darba-laukâ, par uſzihtibu un uſtizibu, ar ko winam palihdſejuſchi un daſchâ gruhtâ ſtundinâ klahht ſahwejuſchi, — ſchê ihpaſchi peeminedams ſawu mihto draugu un amata-beedri, wezo ſkohlmeiſteru J. Aboling, — ſawu ſprediki beidſa wehl reiſ luhgdamees ar teem wahrdeem, kâ pee

ehrgelu kohra bij laſami „Deewš pawadi,“ Deewš pawadi mani, Deewš pawadi manu mihtu draudſi.

Behz beigta ſpredika Leel-Zumprawmuſſchahs wihtreeſchu kohris nodſeedaja iſ Widſ. dſ. gr. 427. dſ. 4., 5. un 6. perſchinu. Puſkten peežōš pehz puſdreenas ſapulzejahs wiſi draudſes preelſchneeki lihds ar dſeed. kohri, waditi no mihtota baſnizas pehrmindera leelkunga, mahz. muſſchâ, tapat no dahgega mahzitaja atwaditees, kâ winſch bij atwadijees baſaizâ no draudſes. Te daſcha aſarina firmam tehnam tika iſſpreeſta. Behz nodſeedatas dſeeſmas uſ wihtu baſſeem, Widſ. dſ. gr. 479 dſ. 1. un 7 perſchinas, tureja baſnizas pehrmindera leelkungs ihſu runu, kurâ pateizibas iſſazija no draudſes puſes par ne-apniſdameem publiſneem, ar ko 43 gad. ſawai draudſei kalpojis un par to mihleſtibu, ar ko to pee ſawas tehwa ſirds ſpeedis, paſneedſa winam tahs ſchlihras, ko baſnizas draudſe un dſeedataju kohris par peeminu dahwina ar to wehlefchanohs, tahs ilgi un ſatru deenu bruſſeht un luhdſa tahs peenemt. No baſnizas draudſes tika dahwinata leela ſudraba kanna, maiſes kurwis, krehjuma kanna un zukura dohſe, wiſas ſchihš leetas jaukâ ſihda ſutrali; no dſ. kohra ſudraba rakſtamas leetas (Schreibzeug), lohpa par kahdeem 300 rubl. ſ. Wezais tehws ſirdi kuſtinahts un aſarahm pluhſtoht pateizjahs wiſeem, wiſeem, Deewa un leelkunga, kâ draudſes preelſchneeka, ſargafchanâ un wadiſchanâ Leel-Zumprawmuſſchahs draudſi atwehledams. Behz nodſeedatas dſeeſminas weenâ baſſi „Baleez ar ſchelaſtibu“ ſchlihramees no mihta gana.

Teefſham fwehtiga un ilgi peeminâ turama mums ſchi deena paliks, kurâ no ſawa mihta gana un mahzitaja, kâ 43 gad. ar uſzihtibu, uſtizibu un mihleſtibu ſtrahdajis, atwadijamees. Kaš ſpehji wiſu to uſrahdiht, ko laba wezais mahzitajs draudſei darijis! Domehr daſchahs leetas newaru atſaht nepeeminetas. Kaš preelſch kahdeem wairal kâ 10 gad. Leel-Zumprawmuſſchahs baſnizu redſejis, tas to tagad wairš nepaſihs. Toreiſ ta bija gluſchi maſa, beſ tohrua, beſ ehrgelu, tika lohti wezas, maſas mahju ehrgelites, (Poſſitiv) beſ kreetnas altara bildes. Tagad paldees Deewam wiſas ſchihš leetas ir it pilnigas. Baſniza ir leela iſbuhweta, ſlaiks tohriš pazetahs uſ debefi, jaukas peederigi leelas ehrgelš, no ehrgelu buhwetaja Martin k. buhwetas, ar ſawahm mihtligahm un ſpehzigahm baſſim weenajahs ar draudſes ſkannu dſeedaſchanu. Wiſš, wiſš weza mahzitaja nopelnš. Zaur wina ſlubinaſchanu, luhgſchanu un pamudinaſchanu, zaur paſcha dewigu rohku, kâ ari zaur leelkunga palihdſibu un draudſes publiu muſſu Deewa namam tas ir, kâ tam truſka. Pateizibas wehl nahlahs wina freileenei, kâ leela meiſtareene buhdama, altara bildi mahleja un baſnizai ſchlihras. Gohds un ſlawu wineem! ihpaſchi tam firmam tehnam, kâ nu neſpehka un wezuma deht ſawu amatu atſahja. Mehš zerejam, kâ Deewš winam dohš tur muſſchibâ tohš mihleſtibas angluš plaut, ko ſchê fehjis. A. A.—Ing.

No D. . . puſes mums peenahjis rakſis, kurâ rakſitajš ſchelhlojahs, kâ fwehtdeenu neſwehtijoht, daſchi pat wehl par baſnizas laiku kroggōš plihhtejoht. Minetais rakſitajš jeb ſinotajš ſaka tâ:

Muſſu draudſe ir fwehtdeenas neſwehtifchana leeliſtâ mehrâ peenehmufehš, tâ kâ to wairš nemas par grehtu netur fwehtdeenâ ſtrahdaht; ihpaſchi pa ſeena laiku pee ſeena ſawahſchanaš tohp jo wairal par fwehtdeenam ſtrahdahts. Iſſei

til feena laikā svehtdeenas rihā un apstaiga kahdu gabalu, tad useefi drihs ſchur, drihs tur kahdu pulzinu wihru, kas duhfchigi ween ar feena plaufchanu nemahs, tā ka dascham frekliš tihri melns aif ſweedreem palizis. Tapat pehz pufdeenas atkal redsefi dauds wihrus ar ifkapeem ſteidsamees. Zauta winus: „Uf kureenu tad nu?“ tad dabufi tohs wahrbus par atbildi: „Atkal uf talku! A. un B. panehmufchi no lunga uf pufehm ptaut; uſluhdſa ari muhs, kahdas pahri ſtundinas paplautees. Ko lai dara? Ja-eet ween ir.“ — Bar labeem wahrbeem un pahris glahſehm ſchnabja min ſawu ſwehtdeenu pa kahjahm. Bet wehl jo ſliktaki ir tas, ka muhfju krohgi ſwehtdeenas par ſpredika laiku netohp ſlehgti, it ihpaſchi baſnizas krohgs, kura durwis taifni pret baſnizas durwim ſtahw un knapi 15 aſis attahl atrohдах. Nerefi ir notizis, ka daschi no baſnizas gahjeem, kad mohjās nodohmaja uf baſnizu eet, ſateekahs pee krohga ar weenu jeb ohtru paſiſtamu, wajaga ee-eet eefſchā, eedfert ſchnabi, pudeli alus, atkal ſchnabi un pudeli alus, lihds eefahf plihtheit un plihthe pa wiſu Deewa wahrdu laiku. Bar gan dohmaht, par kahdu peedaufſichanu tas ir wiſai kriſtigai baſnizai, kad weenā puſe leelzetam teel dſihwa Deewa wahrdu fehla klaufitaju ſirdis fehta, un tur preti ohtrā puſe atflan plihtetaju blaufſichanahs. Wiſu nejantaki iſklaufahs wafarā, kad krohga tā ari baſnizas durwis un lohgi karſta laika pehz teel tureti wafā. Tahdās reiſās klaufitajeem, kuri baſnizā pee durwim tuwaki atrohнаhs, krohga trohlfnis gahſchaki auſis ſkan neta mahjitaja wahrdi. Zeru, ka ar laiku ſudihs ſchahdas nefahrtibas un uf preekſchu „Mohjas weefis“ warehs dauds jaukalas wehſtis no muhfju puſes ziteem paſneegt.

— S. —

No Sprehſtinu pagafia (Iſſchikles draudſe) mums peeſuhtihis ſchabds ſinogums pahf tſchiganu nebuſchānu. Muhfju widā, tā ſinotajs rakſta, ir wehl daschi ſaimneeki, kas tſchiganus par dauds zeeni un tohs labprahf eeredſ; tauj teem uf ſowahm ganibahm ſirgus ganiht ar wiſu ſawu lehgeri un wehl labi pabaro ar kartupeleem, peenu, ſweeſtu. Tſchigani tā pa mahjahm wasadamees apſkatahs wiſus kaktus un pehzal nahf un apoſhg. Tā ari kahdam ſaimneekam notikalhs, kas tſchiganeem bija draugs un teem kahwa pa ſawahm mahjahm, ka tam mahjas tika apſagtas, prohti wina diweem kalveem tika iſſagtas drehbes un nauda. Rā lai nu pa ſemu iſteek beſ drehbehm un naudas, jo kalpinam jaw tā greuhit nahlahs, ſawu pahrtiku nopelnitees, un nu to paſchū wehl noſohg.

Wchlejams buhtu, ka pagafia waldibas ſtingraki uſluhlotu, ka tahdi tſchigani pa ganibahm newasatohs un ſemneeku mahjās netiktu uſtureti, tad tahdas ſahdſibas nenotiktu.

G. Freimans.

Klaufona Kaaja „darba-ſkohlā“. Wahzu awiſes ſchi leeta daudſkahrt pahrunata un pahſpreesta, beedribas un komitejas preekſch tablakas iſklohpfchanas zeltas un drihſumā no Lehrpatas un tā zerams, ari iſ Baltijas ihpaſchi preekſch ſchihm ſkohlāhm ſagatawoti ſkohlotaſi nahls laudis ari uf mums Latweem un pat pa datai iſ muhfju widus. Latweeſchu laikraſteem ſcho ſwartigo leetu wajadſehs jo ſihlaki eewehroht. Labi ſinadams, ka iſkatram tautas lohjeklim pehz ſpehjas japulzejahs pee tautas uſklohpfchanas, un newis ween til laikraſtu redaktoreem, lam wina deefgan plaſchā darbalaukā ſpehli nogurtu, ja pee laſitajeem palihga ne-atraſtu, —

zeen. laſitajus, es zil un tā praſdamā, ar mineto Klaufona Kaaja darba-ſkohlū mehginafchu eepaſiſtinaht.

Preekſch kahda gada deſmita ritmeiſtars v. Klaufons-Kaas, Dohnijas pawalſtneeks, ſchini leeta ſahjis puhletees. Iſhīs zilwezes draugs, winſch ar ſlumjahm redſeja, ka gandrih wiſās ſemes, kur agraf rohkas darbu zeenija un mihleja, ſchis ſelta un laimes awots ar laiku iſſuda un iſſuſeja. Bee mums Latweem tas naw zitadi: Wezds laikos leeli un maſi, puſchi un meitas garos ſemas wakaros pee ſkala uguns wiſu wiſadus darbus daridami, ne reti turklaht jauki padſe-dadami jeb ſtahſtus un paſakas teidami un klaufidamees, par ſawu apgehrbu jeb par wajadſigeem darba rihleem gahdaja. Bet jo wairaf ſabriku raſchojumi bija eeguwami, jo wairaf apklufa ratinſch un ſtelles, ſwahrpſts un ihlenē, ehwele un ſihmeſts. Sarkan-raibo brahnautinu jeb pukoto zimdu weetā, ar kureem jaunelles ſawus mihtakohs aplaimoja, ſtahjahs ſabriku lupatas. Negribu tē ſabrikus wiſpahrigi par ſkaldigeem fault, negribu leegt, ka ſabriki zilwezi leeleeem ſohleem attihſiſchānā uf preekſchu weduſchi, bet pilna taifniba jadohd Klaufona Kaaja lungam, kad winſch ne-afuſis rohkae-darba atpakaſ eefchānu tā zilwezes nelaimi, tā kahdu taunu ſehrgu wahrdds un rakſids, no weenas ſemes uf ohtru zetodams, aplaro, un karſti jo karſti uf to mudina, lai katrs, lam ſapraſchana un ſpehjo, winam nahloht palihgā un katrs jel pee ſawejeem mehginohf ſcho ſehrgu no-wehrſt. Tas lihdselkis, ta ſahle, kuru winſch pret ſcho ſehrgu uſteiz, ir darba-ſkohlā.

Kas nu ir darba-ſkohlā? Prohtams, ka katrā ſkohlā teel ſtrahdahts, ka katrā ſkohlā, ja wina to wahrdu gohdā nef, uf darbu teel mudinahts un zildinahts, bet muhfju ſkohlū darbs ir wairaf gara-darbs un K. K. Igs pareiſi teiz, ka ſchis ween nepeeteekohf, ka jauna awiſe uf wiſu labu darbu un tā it ihpaſchi ari uf rohkae-darbu eſohf jawadina un tā tad ari tanis no wina tā noſauktās darba-ſkohlās rohkae darbam eſohf jabuht pirmajam un wiſwarigajam preekſchmetam. Wajagohf ſkohlū, jeb kas wehl labal eſohf, wajagohf paſtahwoſchās ſkohlās tahdu ſtundu, kurās rohkae-darbu ihpaſchi eewehro, rohku wiſadā iſweizibā radinaht mehgina pee behrneem preeku un luſti uf ſtrahdaſchānu un nerimſtoſchu darboſchānohs wairoht, — mehgina behrnds to pahreezinaſchānohs dehſiht, ka til ſtrahdajoſchis zilweks paſtahwigu preeku, laimi un gohdu atrohhd un ka iſkatrs, waj nu puſfens jeb meitens, waj ſpehzigs jeb wahrgulis, tahdu darbu war atraſt, kas winam der, un ka neweens, nekad un nekur nedrihſt ar to aiſbildinatees, ka neſinoht, ko lai darohf. Wiſa zilweka daba uf darbu radita un kas „ar ſweedreem waigā“ ſawu maiſi ehd, tas nefmohf wis ſem kahdas grehku naſtas, tā daschi nepareiſi dohma, bet tikai iſpilda dabas likumu un eeguhſtahs to ſwehtibu, ko kreetni un no iſprati-bas waditi puhlini alaſch peeſchli. „Luhds Deewu un ſtrahda,“ ir ſwehtu rakſtu pawehle. Tas wihrē, kas no brahlu-draudſes ſa-eeſchānas mahjā pahrnahdams un mahjas wafā atſahdams ar to aiſbildinajahs: „Gan Jeſinſch aiſtaifis,“ bij apſtulbis leekuls. Traks mulkis ir ari tas, kas plihtheſchānā un rihſchānā ſawu laimi melle, katrā watas brihdi ſchenki jeb krohgā ſteidsahs, kur weſelibu apehd un ſawu krahju-minu notehre. Tahds „glahles-brahlihts“ fanihjis un ſa-ihdſis un ar nepatiſchānu eet pee darba; kas ir ſliktis kalps jeb ne-lohpigs ſaimneeks, nolawe ſawu peenahlamu, kas tam tā wi-

ram un tehvam ja-ispilda un ne reti beids fawu muhschu nabaga dahwanas fanembams. Skohlai nu sinams schim fohdam jastrahda preti, jarahda behrneem ihstais dshwes-zelfsch un tee jaradina pa scho zetu staigah. Te nu rohkas-darbs ir spehzigis eerohzis un leetderigs lihdselks.

Ra jaw mineju, tad rohkas-darbu waj nu ihpafchas darba-flohlas jeb wehl labal pastahwofchas mahzibas-flohlas war kohyt. Weenumehr behrni newar pee grahmatahm sehdeht, waijaga atpuhschanahs stundu, waijaga spehles laika. Wafara ir labi, behrnus us laukeem west un mahzihd dabas brihnumus un jaukumus pasihd, dahrsa lihds nemt pee faknu stahdischanas, puku kohpfschanas, kohlu pohstefchanas u. t. pr. Seema wifa ta peetruhst, laiks ir daudsfreis auffs un nemihligis, behrneem griboht negriboht istaba japaleef un katrs flohlotajs apleezinahs, ka nekad pee behrneem til leelas nerahtnibas nerahdahs, ka schahds watas brihshos, kur behrni nesina, lo eefahlt. Strahpeshana un bahrschana mas ween palihds un ne ween behrneem, bet ari flohlotajam ir par listu.

Zif paichkami nu buhtu, ja flohlotajs waretu eet pehz nascheem, kalteem, ihleneem, wilehm, ehwelehm, fwahrpsteem, sahgeem un daschadeem ziteem eerohtscheem, behrnus safauktu pulzina, dohtu katram fawu materialu un weens taifitu karoti, ohtrs kurwiti, treschais pihtu krehslus, zetortais eeseetu grahmatas, peektats isgreetu bilschu- un spehgetu rahmischus u. t. t. Ja tad wehl wisi kopā usdseedatu pa dseefminai, tad behrni aismirstu wifu nerahtnibu, preeks un lihgfmba, jautriba un brahliga mihlestiba pee wineem ka augtin augtu. Skohlota ju ne-usluhlotu wairs par mohzitaju un baidekli, bet par darba-beedri, kas pamahzidams un eerahdidams drih pee weena, drih pee ohtra nosehschahs un draudfigi katram pehz waijadstibas palihdsibu fneeds. Rohkas-darba stundas paliks til mihlas, ka wisi pehz tahm ilgofees, paliks mihfsch ari pats darbs un mas to buhs, kas mahja pahrahtkufchi, jeb ari flohla, preefsch tam laiku atradufchi, nemehginahs waligi scho un to istaifihd, waj nu fawai waijadstibai, waj ari lai ar to wezafus, brahtus, mahfas, draugus waretu eepreezinah. Reschas-nauda ne-isees wairs kringelds un leeks gahrdumods, bet ar to eegahdahs materialu preefsch rohkas-darba, eegahdahs darba-rihklus un behrni mahzifees tahda wihse kohpibu un taupibu.

Sahrtibas deht rohkas-darbam janoleef ihpafchas stundas. Peetiks weena par deenu un warbuht wehl masal. Stundas leetojamee darba-rihki, mohdeki un materials flohleci paschaj jagahda un flohlotaja pahraudstichana jatur. Sinams, ka flohlineetu raschojumi nestahwehs deefin zil leela wehrtiba. Newarshs ar teem neahdas leelas andeles dshht, jo pee andeles spekulazijas waijadsetu pehz spehjas til weenas un tahs paschas leetas kreetna wairuma un pilniba raschoht, kamehr darba-flohla ihsti us to jaluhko, ka wifadi darbi teel mahziti un wisi behrni, isweizigi til pat ka ne-isweizigi, pee teem peedalahs. Wislabaki tadeht buhtu, ja flohlas flehgschanas deena uhtrupi jeb loteriju isrihlotu, par eenemtu naudu preefsch isweizigeem un teizameem behrneem gohda-dahwanas eemantotu un pee darba-flohlas ustureschanas dalibu nemtu, jebfchu gan wispahreigi flohlas-ustureschana usluhjojama ka wezatu un draudses peenahklus.

Daschs labs nu gan waretu domaht, ka darba-flohla mahzibas-flohlai par kawekli buhshoht, ka rohkas-darbs behrnus no gara-darba atwillfchoht. Bet ta ir maldischanahs.

Behrns, kas eeradis rohkas-darbu few pascham, flohlotajam un wezakeem par preeku strahdaht, ari mahzibas-flohla fawu peenahklumu ispildihs. Patschawiba un brihwa dshfschanahs, kuru darba-flohla dsemde, ari galwas darbam nahl par labu, ari schini behrns dsenahs, wifas usdohfschanas flohlotajam par patilfchanu gatawoht. Daudsfreis gadahs, ka weens waj ohtrs behrns, kam wahjafas gara-dahwanas, mahzibas lehnal par ziteem eet us preekschu. Skohlota ju winu fahlt tureht par laiflotaju, fahlt winu strahpeht un urdiht. Bet flohlas-darba ne reti pee ta pascha puifena reds, ka labas gribas netruhst, ka ari labs darbs nestahw palal tam, ko wina beedri padarijufchi; flohlotaja firds atkal eefilst un fasilda ari behrna firdt un redsi! pat galwas darba rahdahs labaka felme, ari schi zelahs pee behrna ustiziba us flohlotaju, ustiziba us fewi paschu, us fawu spehju. Drohfschiba un ustiziba us labu felmi pa laifam brihnumus dara.

Wehl us weenu no darba-flohlas daudsfahrtigeem labumeem flohlotajus gribu dariht usmanigus. Muhsu laikos flohla mehds alafsch teoriju ar isdarischanu, mahzibu ar mahzibas isleetoschanu faweenohd. Behrns drihsal wifu saproht, ko reds, neta to, ko dsird. Tadeht isweizigs flohlotajs eefahkuma wairal rahda, neta runa, un ja kur runa ne-apeijama, tas mehgina zaur dshweem peemehreem runas flaidribu wairoht. Tahdu dshiwu peemehru, tahdas praktiflas isleetaschanas-spehjas flohlotajs nekur labal ne-atradihs, neta darba-stundas, kuras ihsti wehl behrni atgidihs, ka gara-attihstichana, ka geografija, geometrija, sifika, kimija u. t. t., ka wifas flohla mahzitas sinaschanas ar dshiwu stahw fahara un ar prahtu leetatas dshiwu nef fawus auglus.

Behdigi ihsti jo ihsti lai apluhkojam, kahds labums atlehts pee-augufcheem no rohkas-darba mahzibas flohlas. Augschaj jaw peemineju, ka flohla zibinatais darba-preeks nefudihd, ka darba zeenifchana un gohdaschana lihds ar behrnu mahja nahls un mahjas laimi wairohs. Jaunekli garos seemas wakaros wairs negulehs aistrahnē, nesteigfees wairs katra watas brihdi us schenki un trohgu, ne-ilgofees wairs pehz bairifcha un grolas, bet lehrs zil spehs pehz flohla eemihloteem rohkas-darba rihleem, zaur to wairohs fawu mantu, wairohs familijas fadsihwes laimi, par preeku fawejeem, par gohdu tautai. Ar daschadeem darbeem publejotees mahzahs labu no slihta raschojuma schkirt, mahzahs ari fawus pascha speklus pasihd un nenotiks wairs til dauds, ka usnemfees amatu, no kura pehz ar schelabahm ja-attihst, ka naw wis tas, kuru Deewa dohtas dahwanas pagehr.

Zereju, ka ar scho peetiks, lai tautas kohpeji atfihdu, kahds selts darba-flohla eeguwams, lai ihsti flohlotaji eefkatitu, ka schi ir lauks, ko wini lihds schim mas kohpufchi un kas gan wehrtis, lai tani drohfschi eestahtohs un, tapat ka mahzibas-flohla, fweedros waiga strahdatu. Sataisfchanu flohlotaji atradihs Lehrbata, kur schogad par funa-deenu laiku Klauфона Kaafa lgs pats bija par waditaju un kur ari us preekschu zere gadu no gada tahdu mahzibas-kursu notureht. Ra jaw mineju, tad ari Zelgawa schini leeta strahda un lai Deews dohd, ka Zelgawneeku publixi bes felmes nepaliftu. Kas ar ritmeistera v. Klauфона Kaafa lga zenteeneem tuwal gribetu eepasihtees, tam diwas no wina runahm, kas abas drukatas, eewehlamas: 1) Die Arbeitsschule neben der Lernschule un der hausliche Gewerbleiß 1878. 2) Bericht des Hausleißvereins zu Dorpat. Nebst Anhang: Vortrag

des Hrn. v. Clauson-Raas über die Entwicklung der Arbeitsschule in Skandinavien. U. Blau.

No Lehrpatas. Latweefchu walodas lektors J. Lautenbacha k. tai 25tā Augustā tureja fawu pirmo jeb eesahlfchanas-preefchlafichanu. Winfch runaja pahr Latweefchu gramatilas wehsturi. Preefchlafichana atrada pee klausitajeem patilfchanu. Gandrihs peezu gadu laika nebija Latweefchu walodas lektora un tā tad ari Latweefchu waloda netika par to laiku Lehrpatā mahzita. Tagad fchis truhkums islibdīnahts. Nowehlam jaunam lektoram J. Lautenbacha lungam labu weifchanohs fchini fwarigā darba laukā.

No Lehrpatas. Ari fchini gadā teel Lehrpatā notureta emkohpibas leetu un leellohpu istahdi. Pee istahdes atklafchanas bija dauds dalibneeki, kā ari pee istahdamo leetu suhtifchanas peedalischanahs deefgan leela. Arweenu wairaf fahf atficht, ka tahdas istahdes ir derigas, tapeh; ari peedalischanahs gadu no gada paleef leelaka.

No Peterburgas. Tas fleplawa, kas general-adjutantu Mesenzowu noschahwa, wehl naw ihsti issinahts, lai gan kahdus bija faherufchi, bet tee wehlaf israhbijahs pee Mesenzowa fleplawibas par newainigeem. Tagad „Новое Время“ dabujusi sinahf, ka tagad kahds jauns zilwels efoht fakerts, kas israhdotees buht Mesenzowa fleplawa. Sihlaka ismeklefchana israhdihs, waj fakertais teefcham buhs mekletais Mesenzowa fleplawa.

No Mastawas teel sinohts pahr fchahdu firdi aisgrahbdamu atgadijumu: Tai 24tā Augustā us Kurfklas bahnusi bija dauds zilwelu fapulzejufchees, pahnahldamus kara-wihrus fagaidiht. Starp fanahlfufcheem zilwekeem atradahs kahda jauna feewina ar diwi behrnineem, kura lohli raudaja. Kad winai prasija, waj wina kahdu gaidohf, tad wina til ko fpehja atbildeht, ka efoht nahlfufe, kahdas klahlakas finas pahr fawu kara kritufcho wihru dabuht no wina beedreem. Beh; peezahm minutehm feewina wehl arween raudaja; bet fchoreis wina raudaja ais preeka; smuidrs husars winai gahja blafus, behrnius us rohlahm turedams. Tas bija winas wihrs, ko wina par mirufchu bija apraudajufe, bet kas nu bija fpirgts un wefels mahjās pahrnahjis.

Ahrfemes finas.

No Turzijas. Mehemeds Ali Pascha tika no Turzijas waldbibas us teem apgabaleem, kas ar Montenegriju un Serbiju faweenojami, aifuhthts, lai tureenes nemeerneelus apmeerinajohf; bet fcho usdewumu Mehemeds Ali Pascha nedabuja ispidiht, jo dumpineeki winam usbruka un winu nosahwa. Tas notika tā: Jakowas un Tepelas eedfihwotaji bija fapulzejufchees un usbruka tam dshwoklim, kura Mehemeds Ali Pascha ar faweem pawadoneem bija nometees. Starp dumpineekeem un Mehameda Ali Paschas pawadoneem iszehlahs jihnischanahs, kas ar to beidsahs, ka Mehemeds Ali Pascha lihds ar faweem pawadoneem tika aplauti un dshwoklis aifbedfinahts. Schis noschelojams notikums peerahda, kahda nelahrtiba un julfchana tur walda un zil maf Turzijas waldbai ir wata un bihfchanahs pee tureenes eedfihwotajeem.

No Tiflises. Tureenes wezalais mahzitajs Noos]peefuhthjis „Rig. Ztg.“ rakstu, kura winfch issaka, ka tas fchini gadā aplahrt staigadamais Perseetis Jakobs Benjamina dehs, kas ari Baltija naudu wahkis preefch kahdas jaunbuhwejamas kristigas basnizas, efoht krahpneeks, jo winfch nekad ne-

efohf Tiflise par fchlotaju bijis, par kahdu winfch teizahs efoht. Scho Jakobu Benjamina dehsu neweens Tiflise nepafihstohf, deefin no kahda apgabala winfch efoht. Winfch tilai efoht krahpneeks, kas fawem makam par labu dahwanas wahloht.

Tahlaki fawā raksta minetais wezalais mahzitajs Noos atgahdina, ka wehl kahds zits krahpneeks, kas fewi par mahzitaju Georgi nosauzotees, aplahrt staigajohf dahwanas lasidams, lai waretu fawus dehsus us Angliju suhtihf preefch ismahzifchanas. Tā winfch fakohf, bet tas ne-efohf teefa, jo winfch tilai dahwanas lafoht preefch fewis. Kad kahdu naudas teefu falafijis, tad to patehrejohf un kad ta patehreta, tad atkal dohdotees us kahdu zitu apgabalu, kur wehl ne-efohf bijis, jaunas dahwanas fadabuht. Schahdi dahwanu jeb naudas lasitaji efoht til krahpigi dedelneeki, kureem nekahdas dahwanas newaijafetu pasneegt. Ja atkal tahdi kristigi Armeeneschi jeb Perseefchi pee mums atnahloht, fajidami, ka dahwanas preefch kahda labdariga noluhka lafoht, tad tahdeem newaijajohf tizeht, ja wineem riktigi apleezinafchanas raksti ne-efohf. Schahdeem tahdeem raksteem newajagot tizeht, jo fchahdi krahpneeki ari sinoht few wiltus rakstus apgahdaht.

Lihku-lambari.

I.

Skolmeistarene bija mirufe. Ta behrneem gan til ween lasifchanu un rakstifchanu bija mahzijusi un turklat meitahm seku adifchanu un fchuhfchanu. Bet skolmeistarene bija kreetna un labfirdiga feewina, to behrni mihleja un wezee zeenija. Wifa pilfhehta tadeht raudaja.

Neweens ihsti nemahzeja teikt, ar kahdu wahjibu skolmeistarene bija miruf. To ween sinaja, ka ta pilnā fpehla buhdama peepeschi bija isdshfuf. Meita un meitas wihrs, kas abi skolmeistareni gauschi bija mihlojufchi, raudadami apstahja to gultu, kura lihks guleja. Meitas wihrs ihpafchi pagehreja, un stipri pee ta pastahweja, lai mahtei apwelfot to melno fihfchu kleiti, to ta fwehtdeenās basnizā mehdsfa walkabt. Istaba ar pufehm flafsti bija ispuhchlota. Swezes dega. Draugu un pasihstamo gara rinda fatezeja, mihlotai un zeenitai draudsenei ar Deewul faziht. Ari stolas-behrni nahja pa pahreem un bailigi statizahs us nomirufchahs fcholotajas bahlo waigu. Daschs labs lihks finams gan tā isflatahs, ka pascheem radeem un draugeem fchautfmas zaur kaulkeem sfreen. Bet skolmeistarenes waigs bija meera pilns un mihki smaibija, tā la preeks bija to usflathht.

Dakteris wehl reis nahja lihki apflathht, pirms to aifweda lihku-lambari pee kapehtas. Winfch latkam gan gribeja pahreeljezinates, wai skolmeistarene teefcham efof miruf. Lihki lgu laiku apflathhtis un aptaufthjis, dakteris beidsot galwu kratidams, iswilla afu rihfu, ar to skolmeistarenei eeduhra papehdi. Neweena pati afns pilite ne-istezeja. Dakteris nu stipri bija pahreeljezinats, ka feewa teefcham nomiruf un lihki otra rihā lita aifwest lihku-lambari.

Tē jau guleja 5 lihki, skolmeistarene bija festais. Lihkam weenu deenu un weenu natti bij japaleef lihku-lambari, pirms to guldinaja semes flehpi. Tee 6 lihki guleja weens otram lihdsās, katrs aplahhts ar baltu palagu. Weena ekas lampa ween apgalfmoja fcho leelo fchautfmigo ruhmi. Lihku-lambari bija leels aufstums. Kudens wehjhch daufjahs ap mahju. Skolmeistarene durwim taifni guleja preti. Labajā rohtā tai guleja behrninfch un kreisajā rotā atraitne un fchai lihdsās fakofnis, to nahwe peepeschi bija noplahwuf. Pret pulksten 11 lihku waktineeks wehl reis durwis atwehra, un latarni rotā latram lihkam flathjahs waigā. Scho fawu peenahlfumu ispidihjis un durwis atkal aiflehhdhs waktineeks steidsahs us mahjabm, jo feewa guleja wahja ar karlfumu guku. Til to waktineeks durwis bija aiflehhdhs, tad weens no lihku palageem pamafitnam

krita pee semes, no neredamas rolas palustinats. Stolmeistarene drusku sahla kusht un tad grubti nopuhdamahs atwehra azis un galwu pazehluft sewi paschu eerandisja lihku-kambari gufot, ar sibschu lleiti apgehrtu. Galwa atkal krita atpatat. Stolmeistarene wehl reis nopuhthahs un tad kreetni diwaschu wilust pazehlahs un ar platahm azim aplahrt statijusees stati eebrehjahs.

Nu nabadstite sahla apfert, la ne wis breefmigs fapnis wiau megot, bet la ta teescham atrodotees it la lihkis stary lihkeem. To eewehrodama stolmeistarene no jauna breefmigt sahla brehlt un tad apgihba. Pehz ilgu laiku no gihbona usmodusees ta pazehlahs trescho reis un nu wehl pilnigi atskabrta sawu breefmigo likteni. Wina proveja us sawahm sahjahm stahweht un labaja payehdt juta gauschas sahpes. Sahju aptaustot stolmeistarenes rola pehrwejahs farkani. Afns stipri tezeja zaur seki. Seewina isbihjusehs gribeja uswilkt kurpes, las guku weetat stahweja lihdis. Bet aif leelahn sahpehm ta sawu apnehmumun nespehja isbariht. Wisa brehlshana bij welta, jo neweena paii dwehsele nebij tuwuma. Won nu nabadstite kehrahs pee smagahs atsehgas un ar wisu spehku darbojahs, to wakā raut, — gan ta melleja flehdsamaju un bultu, — gan ari brehza, zil ween jaudaja, — bet wisas winas puhles bija un palika welta. Wehjsch ween atbildaja lauzot un leetus gahseeni peektahs pee lihku kambara lohdsina. Aif nahwes-bailehm un aif beidsa-mahs isfamishanahs stolmeistarene gandrihs ahrprahtiga buhtu palikuf un zeemineeli laikam gan nabagahs seewinas breefmigo brehlshanu buhtu dsirdejsch, ja lihku-kambara augstahs stiprahs seenas winas balst nebuhtu nospeeduschas. Sahdu seerendelstundu stolmeistarene ta puhlejahs, gan klauhsinat, gan lauzot, gan waimanajot. Bet tad sahja arween stiprat un stiprat sahpeja, tad ta wilkshs atpatat us gulu weetu un sahju sahshja ar lalla lakatinu.

Nu wina palika meerigala un proveja logu aissneegt. Bet logs bij parleesu argis un ar dselschu restehm fastiprinahts. Stolmeistarene latta usgahja schtipeli un to panehmuf un legu sadauhsjuf atkal no jauna eesahla brehlt. Bet zita atbildetaja nebija ta wehjsch un leetus, las abi ar jont zaur lodsinu eeschahwahs kambari. Nobaga seewina brehza, lihds samehr balst aissmata un tad palagu panehmuf aptinahs ar to, jo aulstums bija nepanesams. Kad wina isfamishuschā prahthā schurp un turp staitjahs, wisur palihgu mellelama un netur neatrodama, tad tai lihshs it la weens no lihkeem kushtees. Wisahm schausmahm spihledama stolmeistarene dagahja pee lihka un to aptaustijjo. Bet atraitne guleja pilnā meera la laikam mirons un nemas nelustaja. Stolmeistarene nu apkehra, la isbailes tai prahtu un dohmas sajanuschas un to ahrprahtibai turu klacht weduschas. Wina samehmahs ar wisu spehku un wehl reis proveja afni pee sahjas nostahdiht. Ta lalla lakatu eemehrja uhdens trauka, las kambari atradahs un sahju no jauna masgaja un sahshja. Kad ap pufnakti ausa drusku mitejahs, tad stolmeistarene wehl reis samehma wisus sawus spehkus un sawu balst pazehluft brehza pehz palihga . . . bet parwetti! Ne-weens to neddsirdeja. Neweena dwehsele nebija tuwuma. Ne-weens zilwels nesteidshs palihga. Nu stolmeistarene kehrahs pee smagahm durwim un proveja tahs iszelt. Bet dselse un lots pretiturejahs un spiheteja seewinas wahjeem spehkeem. To durwis nekustot preti turejahs, jo stolmeistarenes puhles wairojahs. Ta la trala darbojahs ar schtipeli un ar rohtahm, gan pee atsehgas, gan pee paschahm durwim, lihds samehr afns pileja no pirlsteem un wina pati peefusuf krita pee semes.

Gandrihs wesela stunda ta bij notezesuf un stolmeistarene arween wehl bes spehka guleja us afmina-grihdas . . . bet pee pilnas sapraschanas . . . De peepechi wina dsirdeja troffni. Sahhs zilwels danahja lehneem, smageem fokeem. Stolmeistarene pee leepofchanas un pee klusas nurdeschanas pasina, la pats waliineels bija tas nahzejs jo winam bija tahhs eeradums, la labprahht mehdsa runaht ar sewi paschu.

Stolmeistarene gribeja usjeltees us sawahm sahjahm, — gribeja sawu balst pazelt, — gribeja brehlt pehz palihga . . . bet ne balst ne lozelti tai nepallausija. Krampis wina atkal bija pahrnehn is un ta nekustot palika gufot pee durwim. Wakti-

neels durwis gan atsehdsja, bet nespehja atwehrt. No eesche-nes sahhs preti turelahs ar wisu spehku. Eesahuma wihrs gan stipri satruhshs. Bet winsch bija duhschigs zilwels un sinaja, la winam saws peenahkums japeepilo.

Waktineels apkehra, la lihku-kambari sahhs sawahhs notikums atgadijees. Laterni us grihdu lizis winsch eesahka durwis ar grubshanu atgrubst. Winsch grubda ar wisu spehku, bet lehntinam. Durwis pamastinam atwehrahs un pamastinam sahdu smagu leetu kambari eegrubda eeschā.

Waktineels speedahs zaur pufatwehrtahm durwim zauri un pee wina sahjahm guleja — stolmeistarenes lihkis. Winsch eerandisja afnaino palagu, apgahsto uhdens-traufu un schtipeli, ar to stolmeistarene ap durwim bija darbojusees un azu-mirkli apkehra wisu, las bij notizis. Winsch lihki panehma flehpti un to eenesa sawā kambari, tur wina gulta stahweja. De winsch to nolita un aptina ar flteem dekeem. Tad apluhkaja wahti pre sahjas, no kuras afns wairs nepileja un sahju kreetni sahshja, it la no daktera bija mahzijeess. Wihram par leelu preefu stolmeistarene pehz ihfu laiku azis atkal atwehra un tuhliht prahja, wai warbuht narw wehl sahhs no lihkeem usmodees. Schai ta esot islizees, it la atraitne wehl kushtesuf. Waktineels luhdsams loi luhktojt, las ar atraitni esot.

Waktineels stolmeistarenes luhgumu labprahht peepildija un atraitnes lihki apstatijis un aptaustijis stolmeistarenci sinu dema, la tai wihlees, jo atraitne teescham pagalam esot miruf. Nu ari paschai stolmeistarenei prahthā nahja, la ta atraitnes lihki aptaustijuf un pahrlleezinajusees, la atraitne teescham isdissuf.

Stolmeistarene nu ari wisu galu no gala stahstija, to bija peedshwojuf, — la ta no meega un no breefmiga sapna usmodusees, — un la ta sahds diwas stundas par wetti darbojusees un puhlejusees, ispestitees is schausmiga lihku-kambara.

No krampja pahrnehta stolmeistarene tomehr wisu staidri bija dsirdejsuf, — la dakteris aplahrt stahwoscheem tezis, ar stolmeistareni nu esot pagalam, lai nu miruschai aisspeeschot azis, — la stolmeistarenes meitas-wihrs pagebrejis un pee ta pastahwejis, la mahtei buhshchot apwilkt melno sibschu lleiti, lai kaudis un lai flolas-behrni wiau wehl reis tahdu redot, sahda ta dschwojot bijuf, — la kaudis nahkusch un schehlodamees winas gultu apstahjusch, — un la wina tad beidsot aissnesusch uf lihku-kambari.

To paschu stolmeistarene ari otra deenā isstahstija teefas preeschā, kad waktineels wina bija atpatat wedis us pilsehtu.

Kad stolas behrni rahni un kreetni bija isturejusches, tad stolmeistarene wehlat wizeem labprahht isstahstija scho sawu brijnischligo un schausmigo peedshwojumun un sawu stahstu ta mehdsja eesahht: „Tagad dsirdefeet, behrni, la biju nomiruf.“

II.

Lastaji manim lai kanj, te wehl sahdu wahrdimu teilt par lihku glabaschannu.

Mereti esmu dsirdejis un lastjis par nomiruscheeem zilwekeem, las, jau sahrkā gufoschi, atkal atdschwojusches. Schos wehl wareja isglahht, tadeht la wina atdschwojahs, pirms tos bija guldinajuschis semes flehpti.

Lapat ari esmu dsirdejis un lastjis, la kapus usrokot un sahrtus atwerot atskahrtusch, la lihkis gluschti ta wairs neguleja, la to sahrkā bija eelikuschi, bet la lihkis drusku bija pagreefees jeb us weenu, jeb us otro puf, no la kaudis spreedusch, la lihkis narw meerigi gulejis, bet atdschwoamees kushtejis un parwetti darbojees, ahrā tift is kapa.

To gan labprahht grihu tizeht, la schee schausmige kapa un sahrkā-stahsti pa leelakai dakat murgeem un pasakahm peeskaitami. Bet la tahdas leetas war notift, to tal neweens neleegfees. Kam tas newaretu gaditees, la krampis zilwelu pohrneem un faista, ta la winam wisa jehgshana juhnd un ta la mironam lihshinajahs? Bet las war notift, las ari teescham noteel. Ta sahhs leels filofsos kala.

Lai nu ari dauds no scheem stahsteem meleem peeskaitami, tad tomehr daschi resi deemschehl laikam gan par notikumeem turami.

At tawās ne-issafamas breefmas, kas warbuht semes klehpi notifikūšas — breefmas, par kurām zilwekem wirs semes naw ne jausmas! Kā gan tahdam nabadnam buhs ap firidi, kas usmosdamees atfahst, ka atrodahs semes klehpi jeb sahrā! Kas war noswert tahda mozekta firds bailes, kam it nelahdas glahb-šhanas zeribas naw un kura brehšhanu un waideshanu it neweens pats zilwels newar dsirdeht! Sahdas breefmigas mohlas warbuht daschs nabaga zilwels tē iszeetis, pirms it tā wiflee- lako laimi panahja to, ko zilweli wirs semes mehds tureht par wiflee lako nelaimi, prohti — nahwi!

Un waj tad tee naw pašči wifmihkate un wiftuwatajee, kas nomiruscham zilwekam tahdu likteni nolem, to par agri kapā guldinajot? To labi lai eewehro wezaki, kas sawus behrnus, behrni, kas sawus wezafus un laulati draugi, kas sawus lau- latus draugus us kapu pawada. Tee pašči, kas pee nomiru- scha radineeku sahrā karstas asaras sehjuschi, — tee pašči, kas aigahjuscha drauga kapu ar frustu puschlojuschi, — tee pašči, kas swehtdeenā kapu apmelle, to ar pukehm un asarahm godi- nadami, — tee pašči mihiam aigahjejam wisas tahs mokas ustrahwuschī zaur to, ka tee wianu par agri apglabajuschī.

Wifu to labi eegaamejot un wisas schahs breefmas femim preefch azim stahdot jantajam:

Kas jadara, ka lai zitus tahdā postā ne-eegruscham un ka lai pašči tahdās breefmās ne-eekrihtam?

Mums ir likums, ka preefch nolikta laika notezefšanas ne- weenu zilweku nedrihst apglabah. Schis triju deenu likums swehti turams un peepildams. Neweens sawu mironi ne puf- stundu agrak lai ne-apglaba, pirms nolikts laiks notezefjis.

Tē nu ir mahjitaja swehts peenahkums, nelittees mihstina- tees zaur kauschu luhgumeem, lai wineem kaujot, sawus miro- nus apglabah preefch nolikta laika notezefšanas. Ihpaschi wafaras laika kautini mahjitajas mehds apgruhtinaht ar tah- deem luhgumeem.

Dascham pilsehtneetam deht mafas un schauras ruhmes lai- lam gan gruhti nahkfees, sawu mironu nolikto laiku mahja tu- reht. Bet pa semehm, kur katrā zeematā rodahs klehšdu un tahdu ehku, laitam gan reti ween tahds warehs schelotees, ka wianam truhstot weetinaas, kur sawu mironi war nolikt.

Bet tad ari wif zilweli scho triju deenu likumu peepildihš un neweenu pašču mironi preefch nolikta laika notezefšanas ne-apglabahs, tad tomehr war gabitees, ka zilwels teel apgla- bahs, kas tif ween leekahs tā mironš.

Leelata droščiba buhs, kad neweenu mironi neglabahs, pirms dakteris apleezinajis, ka zilwels teescham nomiris.

Pilsehtā to drihs war panahht, tadeht ka tē pašča tumumā papilnam to dakteru. Pa semehm to laitam gan newarehs wis isdariht, ka neweenu mironi neglaba, pirms dakteris sawu spre- dumu spreedis, tadeht ka pa semehm weenam dakteram wairat to drauschu. Tapehž mans padoms, ka ihpaschi pa semehm gaida ar glabafchanu, lihds kamehr satruhdeschanas pirmahs ših- mes pee lihka manamas un ka mironi ari pehž nolikta laika noteze- fšanas wehl neglaba, tad ir paščas pirmahs satruhdeschanas ših- mes pee lihka nerodahs. Tad ween apglabatajeem buhs pilna dro- šchiba, ka zilwels teescham nomiris. To ir pašcham kreetnam un ustizigam dakteram war wiltees un war gabitees, ka zilweku tur par isdusfuschu, kas tif ween leekahs tā nomiris.

Schis tad nu ir mana rasteena fodols: ka to triju deenu likumu swehtu tur un nelad nepahrkahi, — ka ihpaschi pa pil- sehtahm neweenu zilweku neglaba, pirms dakteris apleezinajis, ka winsch teescham nomiris, — un beidsot, ka ihpaschi pa semehm neweenu neglaba, pirms satruhdeschanas pirmahs šihmes ma- namas.

To gan neleedsos, ka wifu to eewehrojot un isdarot nomiru- scha zilwela radeem un peederigeem daschs gruhtums rasees. Ta ari ir saprotama leeta, ka nomiruscha zilwela radeem un peede- rigeem daudš mafakas un weeglakas publes, kad sawu mironi jo drihs kapā guldina. Bet wai tad sawus mihkus tif mas ween mihkojam, ka no gruhtumeem bihdamees tos apglabahm, pirms pilnigi esam pahrliezinajuschees, ka wini teescham nomiruschi? Un wai tad mums labpatiks, ka muhseji, kad mehš buhšim

miruschī, zaur ogru glabafchanu muhs dšihwus eeraks semē? Laikam gan katram laštajam schauschatas zaur fauleem strees, tif ween domajot, ka wianam tahds beidsams posts gaidams.

Da schis 'mans rasteens ween jeb otru laštaju usstubinahs, nesteigtees ar lihku glabafchimu, bet papreefch gruntigi pahrlie- zinasees, wai aigahjeis ari teescham nomiris un wai winsch warbuht neleekahs ween tā nomiris, — tad sawu mehrti esmu panahjis.

*
*
*
*
*

Gramatu sino.

Nupat tika gatawa un dabujama manā driku-namā pee Behtera-basnizas schahda jauna gramata:

Reinikis lapša,

weza pasaka diwpažmits dseesmās. Latwiski no E. G. G. Croon. Matka 60 kap. f.

Schi gramata, kas skaidrā, weikā Latweeschu walodā tul- kota, pasneeds apdohmigam laštajam neween derigu laika-ka- wekli, bet ari daschu teizamū mahzibu is dšihwes gudribas. „Rei- nikis lapša“ jeb „lapšas kuhminsch“ tā wezais Stenderis to no- sauz, mums skaidri parahda, ko ar leekulibu, lischkibu un wil- tibu war panahht. Tiflab pehž saturas tā ari pehž ahriga glih- tuma „Reinikis lapša“ katram gramatu draugam eewehlama.

Ernst Plates.

Sihki notikumi is Rigas.

Audeflu pahrdeweji. Sahdi diwi ahrsemneeki (Stateeschi) schē Rigā pa nameem aplahri saigadami pahrdewuschī audeflu, bet audefla weetā eedewuschī schirtinu, kas par audekli daudš lehtaks un tā tad krahyšchanu isdarljuschī. Kā „Rig. Btg.“ sino, tad polizija schohs wiltigohs audeflu pahrdewejuš jaw sawā siņā nehmuš un tā tad tee wairs nedabuhš kaudis kraht.

Nonahwefchanahs. Tas Aleksandera eelā № 59 dšihwoju- schais, pee schejeenas strahdneeku kahrtas peederigais, 19 gadus wezais E. R. tai 28tā Augustā few pats galu padarijis. Ne- laimigais jaunelis astahjis wehstuli, kurā winsch raksta, ka ne- laimiga mihlestiba wina peespeeduse few galu nodariht.

Waudas papihružena.

Rigā, tai 1. September 1878.

Papihri		prafija	matkaja
5 procentes inskripcijas 5. serijas no 1854.		— rubl.	rubl.
5	prehmiju biletes 1. emisijas	235	234 1/2
5	2. „ 2	235 1/2	235
5	Rigas namu lihlu-grahmatas.	—	—
5 1/2	hipoteku lihlu-grahmatas.	—	—
5	Widsemes lihlu-grahmatas (ne-uffal.)	99	89 1/2

Tirgus sinas.

Laisk bija faufs un flts. Pehž ausahm bija stipra prasščhana. Matkaja par pudu 78 kap.

Rubst tika mafaki pielti. Par 120 mahzinas smageem rubseem matkaja 8 1/2 kap. pudā.

Ar zitahm preehm bija tirgoščhana kusa. Preefch bruhšefšanas matkaja par ausahm 1 r. 50 l., greku putraimeem 4 r., ausu putraimeem 4 r. 50 l., meeschu putraimeem 3 r. 60 l., lactupe- keem 1 r. 20 l. puhā. Par 5 pošdi (2 1/2 pud) rudsu miltu 2 r. 50 l., tweefchu miltu 6 r. 50 l., par pudu (2 pošdi) sweesta 12 r. — 12 r. 50 l.

Lihds 31. Augusti pee Rigas katnāschuschī 2330 lugi un aigahjuschi 2245 lugi

Widibedams redaktors Ernst Plates.

Sludinafchanas.

Tagad Rīgā par

adwokatū

nomētes, esmu runājis Rasku-eelā Nr. 4, 2 trep. augst. (Ēprettim bahrinu-namam.) 1

J. Groswald,

hofgerichtes un raktes adwokatš.

Es dšhwowju tagad Celfch-Rīgā, Rasku-eelā, Bahrfā namā Nr. 9, 2 trepes augst. 1

A. Webers,

hofgerichtes un raktes adwokatš.

Preekšč Kligenū muiščas teel mellehts pagasta skohlotas. Zapeeteizahs lihds 15. September sch. g. Kligenū pagasta-namā pr. Beshim, kur ari klastas finas dabuhs. 2

Deenestneeki,

bet tilat tahbi, lam labas leezibas-sihmes, tā: pa-wabri, tuischeri, fulaini, puifchi, lehlščas, istabu-un behrnu-meitas war peeteihtes Rungu-eelā Nr. 18, kantoibri pēe **A. Wischnowski.**

Wabzefklis,

kuram patiktohs grahmatu-fehjeja amatu eemahzitees, war peeteihtes pēe grahmatu-fehjeju meistera R. Minuth, Celfch-Rīgā Bahra-eelā Nr. 8.

Waktneeks,

tas ir apprezeees, war weetu dabuht. Zapeeteizahs E. Worm l. bohde Zuhlu-eelā Nr. 25.

Gohdigi puifchi

preekšč braulščanas war peeteihtes Starr un beedra ziforinu fabriki. 2

Puhraweeta semes

ir pahrdohdama Dreelin muiščā. Klastas finas Kengeragā Stanzijas-eelā Nr. 51 pēe **J. Kristewitsch.**

Dshwofklis,

berigs preekšč fuhrmana, ir lehti isihrejams pēe Alekxandera mahriteem. Klastas finas Celfch-Rīgā leelā Smilšču-eelā Nr. 26 pēe mahleru-seta Koslowaki.

Wihnujis

ir nahwes deht sem labeem nolihgumeem pahrdohdams. Zapeeteizahs pēe **F. Löser l. Pastes-eelā Nr. 2,** klastas wehtulu-paste lihds pilst. 12 deenā.

Zanna mahja ar turklast peederigu grunti ir sem labeem nolihgumeem ar mafu eemafu pahrdohdama. Klastas finas Ahr-Rigas pagarinatā leelā Kaleju-eelā pēe 5 pahrbraulščanas dselšč. waktneeta.

Stohmas muiščā, Smiltēnes draudse, teel 3 un 4 gadi pohteti **ahbolu kochi** par 35 kap. gabalā pahrdohiti. Pahrdohščana eesahlahs tai 25. September. 3

Reepas-muiščā

pēe Beshim tiks no 15. September sch. g. fahloht is jaun-estaitahs destilaturas wifas sortes schelkinu wifsbalā prezē pahrdohias. **Muiščas waldischana.** 2

Janus tirgus.

Salazē (Salzmünde) Sweizeema pusē tiks scho-gad un us preekšču tai 3schā un 4ta Oktoberti latrā gabā noturehtis leels sirgu, lohpu, linu, labbas un krahmu sirgus. 1
Sweizeem muiščas waldischana.

**Smalkas kahrstuwes
preekšč willas maščinu tihriščanas**

ir pilnā krahjumā atrohnamas, un teel aridsan apstelleschanas preekšč maščinu kahrstuwehm no ilweena platuma un dachadahm sortehm peenentas un ihšā laikā isdaritas tai

weenteesigā, wifū-wezakā un gruntigā

J.

Kedlich

Englischu

magasinhē.

Zabs jeens

teel pahrdohhts pēe dahrsneeta **Strehlneeku dahrsā.**

Frischus kweeschu miltus

1mo sortē par 1 r. 10 kap. par pohdu,
2tro " " — 60 " " "
pahrdohd **N. S. Borcherta**
miltu-magasinhē.

Zehjis

**Rigas sansais rangs
un
trauki**

preekšč gohdeem ir dabujami pēe **Peterfon E.**
stuhra bohde Kluba mahjā.

Tihritas schahwetas aujas

un gaudesuschohs un labus meeschus pahrdohd lehti Maslawas Ahr-Rīgā Romanowkā Nr. 28, ne-tahlu no pirts.

Lohses

preekšč leelahs Peterburgas loterijas pawisam 600 winnestu par 27000 rubl., kuru islohschana buhs bes lahdas atzelschanas 8. Oktober 1878, war dabuht pirts **Wasili Perlowa un dehlu**
tehjas magasinhē
Nr. 2 Kauf-eelā Nr. 2.

Walmeerā!

Zeenijameem semtureem daru zaur scho sinamu, ka pēe man ir dabujami tee wifū flawenalee Wah-zijas

Chr- **ar-**
glu **kli**

par mehrentu zenu. **N. W. Müller,**
materialu- un pehrowju-bobbe, wifnu- un spirtus-lantoris.

Pēe Wexa Widsemneeka,

Peterb. Ahr-Rīgā eewidu Rasku-eelas, Fuhrmanu-eelā Nr. 12 Nires mahj-wretā.

Saweem draugeem un paghstameem daru sinamu, ka sawu bohdi ar prischahm

silkehū, jahli, tabaku

un zitahm materiala prezhm, tā preekšč krodhsnee-keem un bohdsneekem pahrdohdu par lehtalo zenu un uhdso mani apmelleht.

W. Abol. 1

Straupes labdar. beedribas

bibliotekas grahmatas neteel wairs katru deenu, bet tik swehtdeenas no pulstēn 2-3 p. p. isdohstas. Bibliotekars **J. Kahrllinsch.**

Sina.

No augstas waldischanas apstiprinata Rigas kri-tes biteneeku beedriba noturehs 26 Sept. pulstē. 2 p. p. Menbadē pēe Pehterupes sawu pirmo sapulzi un us-nems jaunus beedrus. **Preekščneeziba. 2**

Nihtaures labdarigas beedr.

bibinatajeem sinoju, ka beedr. statutes no ministe-rijas ir apstiprinatas, pehz lam wifus beedrus us-atzinaju, swehtdeenā 17. September p. 2. p. p. draudses-slohla us statutu janemschanu un beedr. darboshchanu eesahlschānu sanahht. **J. Suppe.**

Beribas beedriba

dara sinamu saweem beedreem, ka ar jaunu gadu fahloht tiks flimibas kafe atwehrtā. Tadeht usluhdof pēe schi teizama noluhka agrat peedalitees. Peeteilščanahs katru swehtdeenu, no pulstē 2 lihds 4 pehz pusdeenas. **Preekščneeziba.**

Ubrok muiščas meščā

(pēe Rigas) ir weens dseltens

sirgs atrasts

ar baltu sikhiti peerē no wideja auguma. Sirga ihpafschneeks tohp zaur scho usajinahs, triju nedelu laikā, no apahschā rakstias deenas skaitohht, to sirgu pret slaidrahm peerahbschānahm un uštura atlih-dsinafchanu schē sanemt; zitadi ar winu pehz li-tuma daihs.

Sirds-apfinas wara.

(Stātes Nr. 34.)

„Es gribu tuhlt pate to labā darīht, jo deenesmeitai, kā es redsu, wehl sakau dahsā ir darbs,“ atbildeja jauneklē. „Bet kur ir Adolfs? Tas man waretu palihdseht.“

„Winsch ir isgabjis pee Elbes malschereht,“ atbildeja mahte, kura tagad is durnim smeedomohs isnahza. „Tu nedrihsti wīnu atkal bahrt, Emma?“ Winsch ir schodeen gauschi uszihstigs bijis, ka winom scho lusti war atkaut. Un kas sin, pihdigi winsch mums wehl wakarinahm brongu siwi atnesis.“

„Nu, nu, ta buhtu pirma reise,“ smehjohs Emma pahrgalwigi. „Winsch jaw dauhs reis ir gohjis, bet nelad es ne esmu redsejuse, ka winsch buhtu ko atnesis.“

„Bet ko Tu us tam sakti, pahrgalwe?“ prasija Adolfs, kusch peepeschi no krummeem isnahza un rohkā leelu siwi, no wismasal diwu pehdu garuma, tureja. „Aha, tagad Tu azis ispleht, smehjeja! Redsi, kas lehni nahk, tas labi nahk! Malscheretajam newajaga tuhdat zeribu saudeht, kad us pirmo reisi ne-ijohdahs, tal jaw pehdigi kas labs atradisees pee akla karajotees. Schē, nem, mam. Tas ir brangs norums“) — swer mahrginas peejas un nesmelehs nemas reebigi, kā es dohmaju!“

„Adolf, Tu pateesi mani apkauno,“ faszija Emma, ar preezigahm azim siwi apluhkodama. „Tagad wajaga kalponei nahkt, jo scho siwi wajaga iswabriht, kamehr mehš tehju dserim. Un Tu, Adolf! apbrihnojamaš siwju kehrais, palihdsi galdu aplahkt.“

„Ar preeku, mahsin,“ atbildeja Adolfs. „Ahtri, nahj!“

Galds tika aplahktis, tehja dsera, leelais uhdenš swehrs apehls, tomehr neweenam nenahza prahta istabā dohtees, pat ne mahtei nē, kura gan naktis gaisu nemihleja. Wisi trihs palika wehl pee galda sehdoht un lihgsnojahs par jauku wakarū, kusch dabas jaukumus baudiht wisus ahra wilinaja. Saule jaw fen bij noreetejuse — bet mehnes stahweja tahs weeta, kā mirsdama ripa pee debes welwes, kura spohschu blahsmu dema, zaur ko mas ween wareja nofahrst, ka naktis deenas weeta eestahjusehs. Elbes speegelis bij skaidri pohrredsamš, pa kuru lugu baltahs sehgeles kā gulbji pa uhdeni peldeja. Emma ar mahti runaja no wakara kohschuma, no fainneejibas, no pagahjibas un no nahkamibas — tomehr Adolfs, kusch eefahkumā it jautris bij, palika us reis dohmigs, ne weenu wahrdu nerumadams.

„Kas Tew ir notizis, brahl?“ prasija Emma, kura pehdigi bij wina klusu zeeschanu pamanijuse — „Tu ar mums wairs neptahpa un isflatees til dohmigs un weenteefigs! Kas Tewim lait?“

„Kas manim lait?“ tagad nelas,“ atbildeja Adolfs. „Bet zil ilgi wehl, un es wairs pee jums nebuschu un ar jums, kā schowakar, neptahpochu.“

„Ja gan, ta ir teefa, mihlais Adolf,“ faszija mahte ar redsamu apbehdinaschanohs, un sakehra lehni wina rohku. Tomehr — runaja wina tablak — „mums newajaga subdsetees! Tu jaw tasschu tuwumā buhsi, un mehš, kad ari

katru deenu ne, tad tomehr swehtdeenās tikfimees. Kā nu buhtu, kad Tu juhrneeks taptu, pee ka Tew agrat leela luste bij?“

„Ko, kas?“ prasija Emma isbrihnijusehs — „waj Adolfs mihš grib atstahkt?“

„Ja gan,“ atbildeja mahte — „weenumehr winsch tomehr newar mahja palikt, un schodeen mehš efam, kamehr Tu sawu draudseni apmekleji, labu noluhku atraduschil! Adolfs ir apnehmees par tirtotaju palikt, un es ari winam peekritu.“

„Bet tas jaw noteekahs til ahtri!“ faszija Emma. „Waj tad tam naw wehl laika? Adolfs ir jaw wehl til jaunš!“

„Nu, winsch jaw ir peeppadimit gadus weze, tas ir, weenu gadu jaunaks, kā Tu,“ atbildeja mahte. „Lai gan tas mani apbehdina, ka winsch mums japasaude, tomehr es apmeerinohs dohmadama, ka winsch pee labeem laudim buhs. Zuhš sineet, behrni, bagati mehš ne-efam un Adolfsam tatschu reis buhs amats jamahzahs. Wina tehws bij tirtotajs, lai winsch tas ari tohl! Kad muhsu Adolfs uszihstigs un spehzigis ir, tad winsch drihs tahs sinaschanas eeguhs, ka winsch dshwē zauri tiks. Waj naw teefa, Adolf, Tu manas zeribas nepeewilsi, Tu nelad ne-aismirsi, ka Tew ir mahte, kuru Tu grehti apbehdinatu, kad Tu kahdu reisi no taisnibas zeleem nomalditohs! Tu esi arweenu gohdigs un labs dehs bijis — waj naw teefa, Adolf, Tu buhsi tahds ari nahkamibā!“

„Ja, mihla mahte, to es ar muti un sirdi apfoblohs,“ atbildeja Adolfs. Man ir pateesi ta gribeschana Tew preekus pataishti, un Deews man dohs spehtu, to gribeschanu isdariht.“

„Deews lai Tewi swehti, behrns. Deews lai Tewi par scheem wahrdeem swehti!“ atbildeja mahte ar preeka asarahm azis. „Es neschaubohs par Tewi! Taws tehws bij ari ihstis gohda wihrs un Tu ari tahds pats buhsi, kad Tewim Deews arweenu sirdi buhs, kā es Tew no jaunibas esmu mahjijuse. Un nu deesgan! Nihstu es Treisinga lungam ralsischu, un es drohshi tizu, ka winsch Tewi sawas darischanas peenems.“

„Bet kapeh; tad til ahtri, memmin?“ prasija Emma ne-meerigi. „Waj tad tam wisam naw wehl gads laika? Lai Adolfs paleek wehl pee mums! Winsch jaw nelo nenokawe — un es nesinu, man ir pawisam sawadi ap sirdi, kad winam jaw til jaunam pafaules wehras jadohdahs.“

„Kas schinis wehras por uswaretaju grib palikt, tam wajaga pee laika eefahkt,“ atbildeja mahte. „Gan netruhst daschadu kalnu un almenu, kuri tam japahtahpj — tomehr deewabihjigai sirdei, ustizamam un pastahwigam tikumam, kas apnehmees, ne til, zil melns ajs naga, no ihstena zela nogreestees, un sawu sirdsapfinaschanu ne-avgahnitu patureht, newar nelo dariht, to nelabs nenomaldina. Kad winam kahrdinaschana tuwojahs, tad Adolfs papreekschu us To dohmahs, kusch no augscheenes us wīnu flatahs, un tad sawu mahti, kuras sirds tad puschu plihstu, kad tai asaras par sawu deblu buhtu ja-islej. Waj naw teefa, Adolf, to Tu darisi? Un kad Tu to darisi, tad Tew Tawi grehti tahlu paliks un kahrdinaschana no Tewis aisbehgš. Adolf, mans mihlais dehs, waj Tu Tawas mahtes zeribas peepildisi un weenumehr Deewu preeksch azim un eefsch sirds turesi?“

„Til teescham kā Deews man palihds, mihla, dahrga mahte!“ atbildeja Adolfs. „Katra afara, ko Tu manis dehl isleetu,

*) Schpascha siwju klata.

buhstu wehlobama ohgle preefch manis. Ja, es Tew apfohlohs, usizams, usihtigs un deewabihjigs buht!

Gaischa swaigsnite noslibla schini azumirkli, it la ugunsblahsma pee debefs welwes, stahweja lahdu azumirkli un no-dsifa atkal.

„Debefs ir Lamu apfohlfchanohs dsirdejis, Abdolfs un es to peenemu,“ fazija mahte. „Lai Deews dohd, la Tew droh-schiba un isweiziba netruhltu. Tagad deesgan. Wakars buhs wehfs — eefim eefcha.“

Wini usjehlahs un dewahs istaba. Mahte un Emma gahja drihs pee meera — tomehr Abdolfs wehl ilgi dohmaja par scheem wahrdeem, kuru mahte uf wina bija runajufe. Ja, wiafch gribeja arweenu lab, gohdigs un usihtigs buht! ta bij wina weenteefiga gribeschana un apnemfchanahs. Ar schahdahm dohmahm wiafch dewahs uf gultu un guleja falbi un maigi, kamehr rihta faule ar faweem stareem zauru loh-dsinau, lihds wina gultinai spihdedama, to mohdinaja.

II. Fschetri gadi weh laku.

Tas zefsch uf elli, tas ir, uf tumfibu, uf pohstu un pasufchanu, ir gauschi lihdsens un patihkams. Schis ir til brihws, til plats un lohti jauks, ar kupleem kohkeem apstah-dihis. Dauds tuhstoschi scho zetu staiga, bes la tee finatu, la tas pehz ir nelihdsens un ar ehrlschkeem un dabscheem ap-audsis, un la wina gals zits nefas naw, la breefmigs bes-dibens, no kura neweens atpakal tikt newar, jeb ja ari kahds teel, tad tomehr ar fapraustu un falauustu firbi.

Abdolfs bij scho zetu gahjis.

Fschetri gadi weh laku, pehz wina wakara, kura Abdolfs mahte til stipri bija apfohlijees, taifnibas zefos eet, staigaja kahda deena jauns zilweks gar Hamburgas ohstu, no weena gala uf ohtru. Wakars jaw tuwojahs, faule jaw semu stah-weja un meta selta krahfas uf teem, pa fimteem stahwedameem fugeem, kuzi uf wilneem schuhpojahs. Wehl wifur bija deenas nemeers. Matroschi, nastu neseji, peenahdami un aif-ceedami zekineeki mudscheht mudscheja. Preefch fiveschineeka buhtu schis laufchu publis, schi gruhstifchanahs un mudsche-fchana tihri galwu apreibinajufe, bet schis jaunais zilweks, kuru mehhs peeminejam, ne azis uf to nepagreefa. Zepuri dsiti uf peeres usbahsis, azis uf semi noduhris, rohlas uf mu-guru falizis, galwu uf krukstim nolaidihis, ta wiafch gahja, no eefscheliga nemeera dsihts, bes noluhka jeb mehrka schur un tur.

Simteem zilweki pagahja tam garam, bes la wina kas eewehrotu, jeb tee no wina tikt eewehroti. Pehdigi nahja kahds taifni pee wina, sita tam uf pleza un fazija ar jautru balsi: „Lab' wakar, Abdol! Kas, pee welna, Tew fche ohsta wehl darams?“

Uf kahdu wihsi usrunahs pazehla muhju jaunellis galwu un parahdija bahlu gihmi, kurfch pawirfchi uf smeefchanohs famillahs.

„Robert!“ fazija wiafch. „Nau, wakars ir lohfsch, war pastaigah!“

„Tomehr war gan labaku lo dariht,“ fazija Roberts. „Nahz lihds, Tu jaw fini, uf kuzeen?“

Weegli drebuti pahrfrehja pahr Abdolfa lauleem — jo schis tas pateefi bij — un wiafch atkappahs fohli atpakal.

„Ne,“ atbildeja wiafch, es efmu apnehmees nefad wairs ne-fpehleht.“

Roberts smejhahs. „Muffiba!“ wiafch fauja. Tahdas apnemfchanahs teel zaur to ispilditas, kad tahs laufch. Tew ir laifkam pehdeja laika nelaimie gadijufehs; kas tewi dara fchaubigu. Bet pasause jaw ir apaka un weenumehr gree-schahs; kas wakar apafcha bij, buhs schodeen wirfu. Ne efi behrens, Abdol! Nahz lihds, un ja Tew naudas truhlt, tad es Tew stahfchohs palihga ar fawu mafu.“

Abdolfs kratija galwu. „Ne, ne!“ atbildeja wiafch ar lau-nibu, „ne, Robert, schoreis es ne-efmu til apnehmees, bet ari ispildifchu.“

„Tew ir behrna prahts,“ atbildeja wilinatajs. „Waj tad es nefinu, zil dsiti Tu stahwi? Ka Tu gribi fawus parah-dus nomafahst un no faweem parahdneekeem waka tikt, kad Tu nemehgini laimi pee zekula nokert. Tu efi man kabs beedris, Taws liktens mani apbehdina, un es Dewi labpraht no ta israutu, ja es waretu. Nem no manis kahdus dukat-us. Ja tee Tewim laimi atnes — labi! Ja Tu tohs ari pasaude, nebuhs no teem pehz nelahda runafchana. Apdoh-majees, Abdol! Es finu, la Tew rihtu peezi fimti dahlder-i janomafsa, jeb uf zeetumu jastaiga. Tadeht mehngini schodeen no ta waka tikt, pirms tas par wehlu naw.“

Abdolfs tapa wehl bahlaks un kohdija luhpas. „Tas ir teefa!“ wiafch fazija. „Bet la Tu to fini?“

„Es Lamu parafstu schodeen uf mana prinzipala pultes redseju,“ atbildeja Roberts. „Es tuhlin dohmaju, kad Dewi til ismifufchu redseju, la Tew tee peezi fimts dahlder-i pa galwu daufahs.“

Abdolfs isgruhda pats pret fewi niknus lahdeschanas wahr-dus. „Ja,“ fazija wiafch, „es efmu pahrdohmajis, waj ne-buhstu wislabal ar pirmo lugi uf Riht- jeb Wakar-Indiju aif-braukt. Es tad wifmasal no kauna isbehgtu.“

„To Tu wifu wehl rihta wari isdarisi,“ fazija Roberts. „Mehngini papreefchu manu eeteiktu lihdselki isleetaht — ja tas nepalihds, tad Tu wari rihta fawu isdarist.“

„Nu labi, pehdigo reis!“ fauja Abdolfs. „Waj jeb ne.“

— Natts beidsahs — rihts aufa — pirmee uf-ee-da-mas faules-stari spihdeja no rihteem. Natts wehsums bija wifu atspirdsinajis. Kohli, seededami krukmi, pukes, ar wahr-du fakohst wifs rahdija lohfschu satumu — katra pukes seeda laifstijahs it la schelidris fudrabs, rafas pilites — putnini dfeedaja ar jautu balsi fawas dseefminas. Wifa radiba bija, jaunai deenai fahkotees, jautra peezehlfchsch.

Uf scho laiku tuwojahs ar nedrohfscheem fohkeem kahds jaunellis mums pasihstamai mahjinai pee Elbes. Wina mati bij fajaukti, wina peere un azis dedsin dega, wina apgehrtb bij nefahrtigs, gihmis bahls un ismifis, it la mirona.

— Schis jaunellis bij Abdolfs, atraitnes weenigs dehs. No wina degdamahm azim wareja redseht, la wiafch nebij gulejis. Wiafch lehja pahr to semo fehtu, kura dahrsu no zeta schlihra, un tuwojahs istabai. Schi wehl wifs dsila meega atradahs.

„Labi!“ teiza Abdolfs. „Winas wehl gult! Bes pamani-fchanas es waru manu istabinu fafneegt un no tureenes manu mahiti apfatiht. Nabaga nelaimiga mahte! Ja, wehl ween-reis es Dewi gribu redseht un tad — mirt. Ja fawu kaunu gribu isdsehst, tad man zits nefas ne-atleel, la mirt! Nabaga,

nabaga mahte! ja Tu buhtu sinajufe, kà Es pee Lewis kah-
dureif ateeschu, Stad Tu jaw fen no behdahn buhtu mirufe!
Neleetis! kuresch es esmu, manas mahtes mihlestibu tà atmaf-
fadams!

Grubts fahpigs waideens nahza is wina grubts un peepe-
fchi afarahm pluhstoh, winsch metahs pee semes, un speeda
fawu bahlu, tomehr degdamu gihmi wehfâ sahles rasâ.

Pehz kahda brihtina tika mahjas durwis atwehrtas, kuras
us werandu weda. Ar jautru un preezigu gihmi nahza kah-
da kundse ahra. Wina jaw bij pilnigi apgehrbusehs, un ar
redsamu patilfchanu stahweja winas azis us rihta kohfcheem
dabas jautumeem greeftas.

„Nichts buhs gauschi kohfchs,“ wina fazija klusu pee fe-
wis. „Es eefchu eefchâ un mohdinaschu Emmu — wina
man pahrmestu, kad es winai ilgal guleht lautu.“

Wina apgreesufehs eeraudfija Adolfsu, kuresch til ko diwdef-
mit fohlus no winas turpat wehl guleja un nedohmaja fa-
was mahtes tuwumâ esoh. Birmâ azumirkli wina drufku
ustruhlahs, bet drihs, Adolfsu passhdama fmejhahs wina pah-
steigfchanâ un fauja winau wahrda.

„Adolfs mans dehs,“ fazija wina, „kà es preezajohs, kad
Tu muhs fchini flaitâ rihta apmekle!“

Adolfs uslehza, fawas mahtes balsi dsirredams, it kà no
fibina trahpibis un usflattijahs to gluschi istruhzees. Weens
weenigs agu usmeteens rahdija tai wina breefnigu isflatu, un
wehl bahlaka, kà winsch, steidsahs ta pee wina.

„Adolf, Deewa pehz, kahda nelaimo Tew ir notikufe?“
iffauza wina. „Nuna, mans behrns! Nuna, kas Tew no-
tizis!“

Winas ledus aufsta rohla fatwehra ta drebedamu rohlu,
kuresch isbehgt mehginaja, bet no mahtes tika noturehts.

„Tu nedrihstî prohjam eet, Adolf, wismasak til ilgi ne,
kamehr Tu ne-efi isteizis, kas Tewi tà pahwehrtis ir,“ fa-
zija wina. „Adolf, mans behrns, kas Tew ir?“

Adolfs gribeja runaht, bet wiaam peetruhla balsi, tilai
fahpju waideens wehlahs is wina kurbts, un ar afarahm me-
tahs winsch pee mahtes kahjahm.

„Sirdschelligais Deews,“ wina tschulsteja ar trihzedamu
balsi un schnaudsija rohlas — „fchê ir leela nelaimo noti-
kufe! Dohd man spehku, kungs, wifu panest, un stiprimi
mani!“ Tad pee Adolfa greefdamahs, wina fazija: „Uzje-
lees, mans dehs! Nahz man pakal! Es gribu sinahrt, kas
Tew gadijees. Tu zeeti, un es gribu sinahrt, kapehz Tu zeeti!
Nahz man lihds Lawâ istabâ — tur mehs esam weeni ar
Deewu! Nahz lihds, mans dehs!“

— Winas balsi bija til luhgdama, til aisgrahhdama un
ari pawehledama, ka Adolfs tai newareja preti turetees; winsch
peezehlahs un dewahs pakal. Istabâ eenahlfuchi, aiflehdsja
mahte durwis, fehdahs us kahda krehfla un gribeja Adolfsu
lihdsâs fehhdinaht. Bet fchihis metahs preefch winas zelos
un paslehpa fawu waigu winas flehpi.

Atkal, kà dahrsâ, pazehla wina azis us debesim, it kà gri-
bedama Deewu luhgt, lai tas spehku dohd, un tad us winu
fazija: „Tu esi nelaimigs, Adolf, un man wajaga sinahrt,
kas Tew mohla. Atklahj man Lawu firdi!“

„Al, kaut es tilai nelaimigs buhtu,“ atbildeja Adolfs —
„tomehr es esmu dauds fliktals, es esmu noseedfigs, atstahts,
kuresch wairs nedrihst fawas azis us Deewu jeb us Tewi pa-

zelt. Mahte, mans kauns ir par leelu, kuru til nahwe is-
dsehst war!“

„Un ko Tu esi darijis, mans behrns?“ prastija mahte, kura
arweenu bahlaka tapa, klusu un ar trihzedamu balsi. „Tu
runa ar Lawu mahti, Adolfs! Nuna, runa, mans dehs! Zil
leels ari Lawu grehls ic, Deewa schelastiba un mahtes mih-
lestiba ir dauds leelaka!“

Adolfs tilai rohlas schnaudsija un ne-eedrohschinajahs “ne
azis us mahti pazelt. Winsch gribeja runaht, tomehr wina
balsi no schmulstefchanas aisrahwahs.

„Bet tatschu Tew ir jaruna, Adolfs!“ fazija mahte kahlat.
„Es gribu un man wajaga sinahrt, kas fchâ nakti notizis.
Waj Tu dsirdi, mans dehs! Lawa mahte Tewi luhds, wina
Tew pawehl runaht!“

„Nu tad man wairs nelihds apflehtu tureht, jo pehz maj
stundahm wifs buhs atklahts,“ fazija Adolfs bespehzigi, fawu
bahlu gihmi us mahti pazeldams. „Es esmu spehlejis, mahte,
un paspehlejis! Wifu paspehlejis! Manu naudu, mana lunga
naudu un ari manu gohdu!“

„Lawa lunga naudu?“ prastija mahte nobahledama. „Un
kà to, Adolfs?“

„Man bij fchodeen agri us Bremenesh pilsfelhu jazeto, deht
kahas nolihzfchanas ar tureenes tirgotajeem“ atbildeja Adolfs.

„Freisinga lungs man preefch tam wakar leelu sumu naudas
ustizeja — es lahwohs no kreetnibas zeteem nowaditees, kahdu
spehles mahju apmekleht un — wifs bija pahra stundâs pa-
saudehts. „Nelas mani wairs newar isglahbt, mahte!“

Bahla, kà mironsh, fehdeja nelaimiga mahte. „Tu esi fa-
wa lunga ustizibu flikti atmafajis, Tu esi saglis!“ fazija
wina, drebedama no bailehm un fahpehm. „Sirdschelligais
Deews, Adolf, kahdu kaunu Tu us fawa tehwa kapa krauj
— kahdu grubtu nastu Tu us fawas mahtes galwu leez;
Tomehr meerâ, meerâ! Wismasak preefch pasaules azim buhs
fchim kaunam apflehtam palikt! Zil leela bija ta sumâ?
Nemelo Adolf! Pee fawa tehwa peeminas — runa pa-
teefibu.“

Adolfs teiza to sumu. Wina bija til leela, ka mahte fawu
isbihfchanohs newareja apfleht, un kà fatreelta galwu us krub-
tim nokahra. Mehma un nekustedamees, wina tà kahdu laiku
tur fehdeja. Adolfs no kauna pahrnemts metahs grubti ste-
nedams un fatreelts preefch winas un ne-eedrohschinajahs ne
weenu luhgfchanas wahrdinu isteilt.

„Ja, ja, Lawu gohdu wajaga wismasak no pasaules ne-
aistliku pasargah,“ fazija pehdigi mahte, fcho nepatihlamu
klufumu beigdama un peezeledamahs. „Paleez fchê istabâ, Adolf.
Es Tew pawehlu, to ne-atsahrt, lihds es atpakal nahfchu.“

„Al, mahte, peedohfchanu!“ fauja Adolfs, ruhltas afaras
raudadams, un issteepa luhgdami rohlas winai pakal.

„Efi meerigs — mahte wifu peedohd,“ atbildeja wina
fahpigi, tomehr mihlfti. „Apfohlees man, pazeetigi manu at-
pakal nahfchanu gaidiht.“

„Es apfohlohs, ja, es apfohlohs, mahte,“ atbildeja Adolfs.
„Bet, ko Tu gribi dariht, mahte?“

„Lawa tehwa gohdu glahbt,“ atbildeja mahte un isgahja.
Bahla un fajufufe dewahs wina fawâ kambari, metahs
zelos un luhdsja Deewu.

(Eurymat wehl.)

G r a u d i u n s e e d i.

Sludinajumu schwindele.

Nekur gan tahda leela schwindele ar sludinajumeem nenoteekahs la Amerikā. Johku pehz kahdus sludinajumus fchē is kahdas Newjorkas awises uskrastisim, par peemechru:

„Slimi funi teel usnemti ahrstes apkohpschanā. Kofstes-nauda nedelahm jamakfa.“

„Putni teel kostē peenemti.“

„Suneem teel ausis un astes pehz jaunakahs mohdes apgreesfās.“

„Dahmu un kungu rohkas teel smalzinatas muischneeku smalkumā.“

„Jaunahm dahmahm teel eepreekschu pasazihst, kahdu wihru winas dabuhs un la tam wahrds.“

„Zilwekem, kam lihkas muguras, teel taifni islekti.“

„Smalka usweschonahs teel eemahzita 12 stundu laika un par panahkumu teel galwohts.“

„Masi behrni teel tapinati un pahrmainiti.“

„Jauni deguni teel peeschuhti apgalwojoht, la tee tapat la ihsti deguni isfkatisees.“

„Melnas azis teel fkaisti pahrmahletas.“

Lai schim brihscham ar til dauds peeteek; jo is scheem pahri sludinajumeem jaw redsams, kahdas aplamas leetas teel Amerikas awises isfludinatas.

G r a u d i n i.

Zilwela dshwē mahzibas isfchirahs 2 datās: mahzibas fskohlās un mahzibas is peedshwojumeem. Skohlās teel peespeests mahzitees, bet is peedshwojumeem war nepeespeests mahzitees; tapehz mahzibas is peedshwojumeem ir dauds swarigalas un paleek dahrgaki peeminā nefa tahs, ko fskohlās mahza.

Kohki meschā aug dauds un daschadi, tapat ari zilweli ir dauds, un katris fawadaks. Aplami buhlu, ja kahds teiktu, la wisi kohki ir weenadi, pehz resnuma un leeluma; tapat ari aplami ir, ja kahds faka, la wisi zilweli ir weenadi.

Gribeschana ir faule un weleschanahs ir mehnefs; abi ir redsami, bet nefasneedsami; tapat ar gribeschanu un weleschanahs neko nepanahksi, bet tikai ar spehtu un darbeem. Nemahzihts jeb neprascha aiskar ohtru tikai is pahrgalwibas jeb mulkibas, bet gudrs un mahzihts aiskar daschreis ohtru is augstprahtibas un lepnibas; tapehz ja kahds gudrs is augstprahtibas tewi aiskar, tad nebaidees no ta, bet aiskar ari to; jo augstprahtibai ir glehwas stutes un ta ir weegli apgashama.

Stuhla Zahnis.

Sarkankruhtis.

Kahdam semneekam bij dauds gadus farkankruhtis putnisch. Tas dshwoja seemā wina istabā un darija winam dauds preekus. Kad pawafaru atnahza, tad attaisija semneeks lohguš, farkankruhtis islaidahs ahrā, taifija ligdu, dehja ohlas (pautus) un audfinaja behrus, kad kahdreis usnahza negaifs, tad greejahs winsch atkal pee semneeka.

Kahdā seemā nomira semneeks. Sarkankruhtis dseedaja jaukas dseefminas us wina nahwes-gultu. Kad semneeku ap-

raka, tad farkankruhtis wais nedseedoja. Semneeka brahlis dabuja mahju un lihds ar winu farkankruhti. Pawafara atnahza. Sarkankruhtis dseedaja atkal mihligas dseefminas. Sarkankruhtis gribeja atkal ahrā tikt. Bet semneeka brahlis dohmaja: „Kad es to putnu islaischu ahrā, tad tas man war aischeght.“ Winsch aistaisija lohguš un durwis, ta la farkankruhtis ne dohmaht newareja ahrā tikt. Bet zaur tam farkankruhtis nosprahga. Pehz winsch noscheloja lohti, la nebij farkankruhti ahrā laidis.

Pohrklauvischanahs.

Kahds kungs ee-eet trakteeri un usfauz fulainim: „Rudsu maifi un glahsi wihna!“ Sulainis labi nedfirdebams dohma, la kungs winam rudsu maifu un glahsi wihna lizis nest. Pehz kahda brihtina eenahl fulainis ar pilnu maifu ar rudseem un glahsi wihna. War gan dohmaht kunga brihnischonahs, la rudsu maises weetā eeraudfija rudsu maifu.

Dahrgi sahbafi.

Spanijas galwaepilefhtā Madridē pasaudeja kahds kungs fawus sahbafus. Kungs fehrojahs kohki pehz pasaudeteem sahbafeem un isfohtija 100 rbt. pateizibas algu tam, kas sagtus usrahdihs; jo kunga sahbafu leelā atradahs 1800 rubti eeschuhti.

M. Krehman.

Leela weefnija.

Berlinē tagad teekohht taifita 'wareni leela weefnija, kura diwi gadu laika tilfchoht gatawa. Schini weefnija buhschoht 350 istabas un wairak leelas sahles, kur buhs ehdamas istabas, lasischanas-kambari un ruknes preeksh weefigas fanahfchanas. Weenā no schim sahlehem buhs eetaifihst seemas dahrs.

Lihku fadedsinaschana.

Rā lasitajeem wehl buhs atminams, tad Wahzija tahdas dohmas raduschahs, la lihkus newaijadpetu aprakt, bet fadedsinaht. Tagad Gotas pilefhtā teel taifita tahda mahfhliga krahfns preeksh lihku fadedsinaschanas. Schi krahfns tilfchoht schini rudeni gatawa.

P i k t e n s.

Kahds jaunellis staiga it lehni
Gar up'malu plawina,
Tas uffata pukiti schehlt,
Kas nolausta wihstiba.

„Waj bahrgajahs wehtras tew' lausa?“

Tas fsumigi teiza us to.

„Jeb afajais liltens tew' grausa?“

„Waj tawi seedini ir medus,

„Kas aug tikat fstumā?“

„Waj mana firbs bij tas lebus,

„Kas tewi fafalbeja?“

Stuhla Zahnis.

Atbidedams redaktors Ernst Plateš.